

Matematik DEFTERİM

Şematik Konu Anlatımı
&
Etkinlik Yaprakları

Karekod
Çözümlü

Akıllı Tahta
Uygulamalı

Yazarlar
Mustafa Fatih BAL
Demet TAPTIK
Ahmet KILIÇ

6. SINIF MATEMATİK

EDİTÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Giriş Yayınlarına aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

1. Baskı: Markaj Yayınları

2. Baskı: Giriş Yayınları

SERTİFİKA NO.

40447

KAPAK TASARIMI

Giriş Yayınları Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Giriş Yayınları Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital

ANKARA

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33

WhatsApp: 0505 099 24 84

www.girisyayinlari.com

girisyayinlari@gmail.com

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE

► ÜSLÜ İFADELER	8
► İŞLEM ÖNCELİĞİ	10
► DAĞILMA ÖZELLİĞİ VE ORTAK ÇARPAN ÖZELLİĞİ	12
► DOĞAL SAYI PROBLEMLERİ	14
► ÇARPANLAR KATLAR	18
► BÖLÜNEBİLME KURALLARI	20
► ASAL SAYILAR	22
► İKİ DOĞAL SAYININ ORTAK BÖLENLERİ VE ORTAK KATLARI	24
► KÜMELER	27
► KÜMELERDE İŞLEMLER	29

2. ÜNİTE

► TAM SAYILAR	34
► MUTLAK DEĞER VE TAM SAYILARDA SIRALAMA	36
► KESİRLERDE SIRALAMA	40
► KESİRLERDE TOPLAMA VE ÇIKARMA İŞLEMİ	42
► KESİRLERLE ÇARPMA İŞLEMİ	44
► KESİRLERLE BÖLME İŞLEMİ	46
► KESİRLERLE YAPILAN İŞLEMLERİN SONUCUNU TAHMİN ETME	48
► KESİRLERLE PROBLEMLER	49

3. ÜNİTE

► BÖLME İŞLEMİ İLE KESİR İLİŞKİSİ VE ÇÖZÜMLEME	54
► ONDALIK GÖSTERİMİ VERİLEN SAYILARDA YUVARLAMA	56
► ONDALIK GÖSTERİMİ VERİLEN SAYILARDA ÇARPMA İŞLEMİ	58
► ONDALIK GÖSTERİMİ VERİLEN SAYILARDA BÖLME İŞLEMİ	60
► ONDALIK GÖSTERİMİLE YAPILAN İŞLEMLERİN SONUCUNU TAHMİN ETME	62
► ONDALIK GÖSTERİMLERİ 10, 100, 1000 İLE KISA YOLDAN ÇARPMA VE BÖLME İŞLEMİ	63
► ONDALIK GÖSTERİMİ VERİLEN SAYILARDA PROBLEM ÇÖZME	64
► ORAN	68
► BİRİMLİ VE BİRİMSİZ ORAN	70

4. ÜNİTE

► CEBİRSEL İFADELER	74
► CEBİRSEL İFADELERDE MODELLEME	76
► ARAŞTIRMA SORUSU OLUŞTURMA VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME	80
► ARİTMETİK ORTALAMA VE AÇIKLIK	84
► İKİ VERİ GRUBUNA AİT VERİLERİ KARŞILAŞTIRMA	86

5. ÜNİTE

- ▶ AÇILAR..... 90
- ▶ KOMŞU TÜMLER, BÜTÜNLER VE
TERS AÇILAR 92
- ▶ PARALELKENARIN YÜKSEKLİĞİ VE ALANI 96
- ▶ ÜÇGENDE YÜKSEKLİK VE ALAN..... 98
- ▶ ALAN ÖLÇME BİRİMLERİ 100
- ▶ ALAN PROBLEMLERİ..... 101

6. ÜNİTE

- ▶ ÇEMBERİN ÇİZİMİ VE ELEMANLARI..... 106
- ▶ ÇEMBER ÇEVRESİNİN ÇAPA ORANI VE π 108
- ▶ DİKDÖRTGENLER PRİZMASININ HACMİ 112
- ▶ HACİM ÖLÇME BİRİMLERİ 114
- ▶ HACİM TAHMİN ETME 118
- ▶ SIVI ÖLÇÜ BİRİMLERİ 122

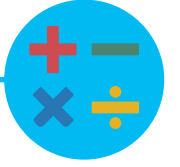
- ▶ CEVAP ANAHTARI 126

GİRİŞ YAYINLARI

ÜNİTE

DOĞAL SAYILARLA İŞLEMLER

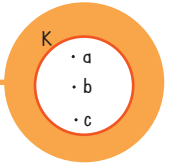
- Üslü İfadeler
- Doğal Sayılarda İşlem Önceliği
- Dağılma Özelliği ve Ortak Çarpan Parantezine Alma
- Doğal Sayılarla Problemler

ÇARPANLAR VE KATLAR

- Çarpanlar ve Katlar
- Bölünebilme Kuralları
- Asal Sayılar
- Asal Çarpanlar
- Ortak Kat
- Ortak Bölen

KÜMELER

- Kümeler

DOĞAL SAYILARLA İŞLEMLER

ÜSLÜ İFADELER

⇒ Bir doğal sayının kendisi ile tekrarlı çarpımının gösterimine üslü ifade denir.

Örnek: $3^5 = \underbrace{3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3}_{5 \text{ tane}}$, a^2 , a sayısının karesi; a^3 , a sayısının küpü denir.

3^5 → Üs (kuvvet)
3 → Taban

⇒ 0 hariç her sayının sıfırinci kuvveti 1'dir.

$$\Rightarrow 8^0 = 1, \\ 100^0 = 1$$

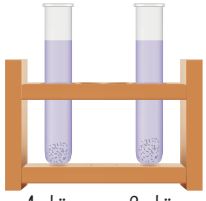
⇒ Her sayının 1. kuvveti kendisidir.

$$\Rightarrow 2^1 = 2, \\ 25^1 = 25$$

⇒ 1'in tüm kuvvetleri 1'dir.

$$\Rightarrow 1^2 = 1, \\ 1^{100} = 1$$

Örnek:

1. tüp (2 tane)   2. tüp (3 tane)

Başlangıçta 1. tüpte 2 tane, 2. tüpte 3 tane bakteri bulunmaktadır. 1. tüpteki bakteriler her saatin sonunda 2 katına çıkarken, 2. tüpteki bakteriler her saatin sonunda 3 katına çıkmaktadır.

Buna göre 3. saatin sonunda her iki tüpteki bakteri sayılarının toplamı kaç olur?

Çözüm:

1. tüp (2 tane)

1. saatin sonunda $2 \cdot 2 = 4$
2. saatin sonunda $2 \cdot 2 \cdot 2 = 8$
3. saatin sonunda $2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 16$

2. tüp (3 tane)

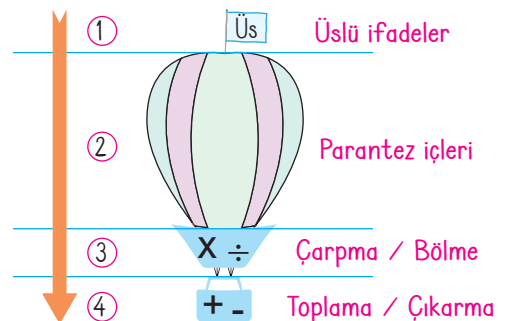
1. saatin sonunda $3 \cdot 3 = 9$
2. saatin sonunda $3 \cdot 3 \cdot 3 = 27$
3. saatin sonunda $3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 3 = 81$ bulunur.

Toplam: $16 + 81 = 97$ tanedir.

DOĞAL SAYILARDA İŞLEM ÖNCELİĞİ

⇒ Birden fazla işlemin bir arada olduğu matematiksel ifadelerde işlemlerin yapılış sırasına göre sonuçları değişebilir. Doğru işlem sırası şu şekildedir;

1. Üslü ifadeler
2. Parantez içindeki işlemler
3. Çarpma veya bölme işlemleri
4. Toplama veya çıkarma işlemleri

1.

Etkinlik

Üslü İfadeler

Aşağıdaki üslü ifadelerde $\square$ yerine gelmesi gereken sayıları bulunuz.

a. $3^{\square} = 9$

$\square =$

b. $2^{\square} = 8$

$\square =$

c. $\square^3 = 27$

$\square =$

d. $\square^2 = 16$

$\square =$

e. $5^2 = \square$

$\square =$

f. $4^3 = \square$

$\square =$

g. $5^{\square} = 125$

$\square =$

h. $10^{\square} = 10000$

$\square =$

i. $2^{\square} = 32$

$\square =$

j. $3^{\square} = 81$

$\square =$

k. $144^{\square} = 1$

$\square =$

2.

Etkinlik

Üslü İfadeler

Aşağıdaki işlemlerin sonuçlarını bulunuz.

a. $3^2 + 2^2$

b. $5^2 + 7^2$

c. $6^2 - 4^1$

d. $2^3 - 2^2$

e. $5^3 - 3^3$

f. $10^2 - 8^2$

g. $6^2 + 8^2$

h. $3^2 + 4^2$

i. $5^2 + 12^2$

ÜNİTE

TAM SAYILAR

- Tam Sayılar
- Tam Sayıların Karşılaştırılması ve Sıralanması
- Mutlak Değer

KESİRLERLE İŞLEMLER

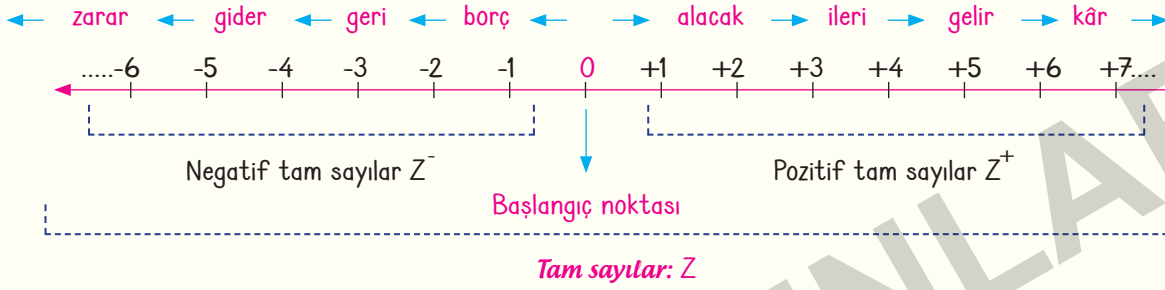
- Kesirlerde Sıralama
- Kesirlerle Toplama ve Çıkarma İşlemi
- Kesirlerle Çarpma
- Kesirlerle Bölme
- Kesirlerle Yapılan İşlemlerin Sonucunu Tahmin Etme
- Kesirlerle Problemler

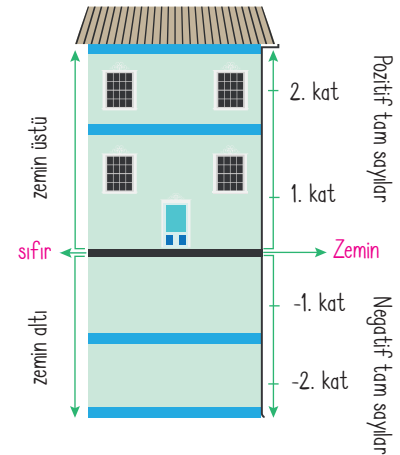
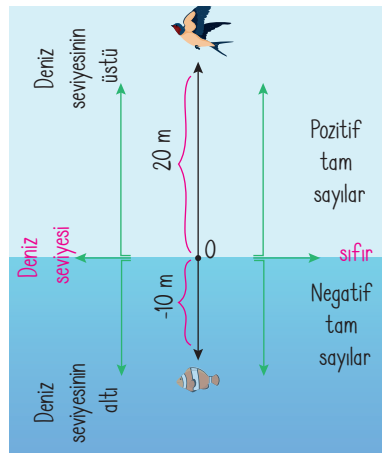
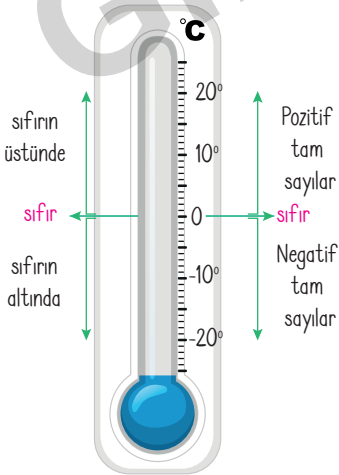
TAM SAYILAR

- ➔ Gider 950 TL: **-950**
- ➔ Gelir 750 TL: **+750**
- ➔ Deniz seviyesinin 3 m altı: **-3**
- ➔ Deniz seviyesinin 14 m üstü: **+14**
- ➔ 5 m geri: **-5**
- ➔ 10 m ileri: **+10**
- ➔ 50 TL borç: **-50**
- ➔ 20 TL alacak: **+20**
- ➔ Sıfırın altında 10 °C: **-10**
- ➔ Sıfırın üstünde 15 °C: **+15**

NOT ➔ Sayıların önüne konulan “-” ve “+” işaretleri sayıların yönünü gösteren sembollerdir.

- ➔ Negatif tam sayılar kümesi $\Rightarrow Z^- = \{-1, -2, -3, -4, -5, \dots\}$
- ➔ Pozitif tam sayılar kümesi $\Rightarrow Z^+ = \{+1, +2, +3, +4, +5, \dots\}$
- ➔ Negatif tam sayılar ve pozitif tam sayıların “0” ile birleşim kümesine tam sayılar kümesi denir. “Z” ile gösterilir. $Z = Z^- \cup \{0\} \cup Z^+$ olur.
- ➔ Sıfır (0) pozitif veya negatif tam sayıların bir elemanı değildir. Başlangıç noktası kabul edilir.
- ➔ Sıfırın (0) önüne “-” ya da “+” işareti konulmaz.
- ➔ Günlük hayatta karşılaştığımız ifadeler;

- ➔ Bunların yanında; alacak, atılan gol, kazanılan puan vb. ifadeler pozitif; verecek, yenilen gol, kaybedilen puan vb. ifadeler negatiftir.

1.

Etkinlik

Tam Sayılar

Aşağıdaki ifadelerin tam sayı karşılığını yazınız.

İfade	Tam Sayı Karşılığı
450 TL borç	.....
250 TL alacak	.....
1000 TL kâr	.....
35 TL zarar	.....
Deniz seviyesinin 40 metre altı	.....
Sıfırın altında 15 °C hava sıcaklığı	.....
Deniz seviyesinden 200 m yüksek	.....
Zemin kattan 3 kat aşağı	.....
Zemin üzerinde 5. kat	.....
315 metre ileri	.....
Bir martı deniz yüzeyin- den 35 metre yüksekte uçmaktadır.	.....
Ali'nin 5000 TL borcu vardır.	.....
Şirketin dönemlik kârı 5 milyon TL'dir.	.....
4 metre geri	.....
Hafta sonu hava sıcaklığı sıfırın altında 9 °C'ye kadar düşecektir.	.....

2.

Etkinlik

Tam Sayılar

Aşağıda verilen tam sayılara karşılık uygun sö-
zel ifadeler yazınız.

İfade	Tam Sayı
.....	-3
.....	+5
.....	+4
.....	-20
.....	-11
.....	+250
.....	-350
.....	-1500
.....	+25
.....	+5000
.....	-3000
.....	-7
.....	+410
.....	-45
.....	0

ÜNİTE

ONDALIK GÖSTERİM

- Bölme İşlemi ve Kesir İlişkisi
- Ondalık Gösterimi Verilen Sayıları Çözümleme
- Ondalık Gösterimleri Verilen Sayıları Yuvarlama
- Ondalık Gösterimlerde Çarpma İşlemi
- Ondalık Gösterimlerde Bölme İşlemi
- Ondalık Gösterimleri 10, 100, 1000 ile Kısa Yoldan Çarpma ve Bölme İşlemi
- Ondalık Gösterimlerde Yapılan İşlemlerin Sonucunu Tahmin Etme

ORAN

- Oran
- Birimli ve Birimsiz Oran

BÖLME İŞLEMİ İLE KESİR İLİŞKİSİ

- ⇒ Bir bütünün kaç parçaya ayrıldığını ve kaç parçasının alındığını gösteren ifadelere **kesir** denir.
- ⇒ $\frac{3}{5}$ kesri için bütün 5 eşit parçaya ayrılır ve 3 parçası alınır.
- ⇒ Kesir gösterimi aynı zamanda bölme işlemidir. Payın paydaya bölümünü ifade eder.

NOT

- ⇒ Paydası 10, 100, 1000 veya 10'un kuvveti olan kesirlere ondalık kesir denir. Ondalık kesirlerin bölünmesiyle oluşan sayılara da **ondaklı sayılar** denir.

KESİRLERİN ONDALIK GÖSTERİMİ

Örnek: Aşağıdaki kesirleri ondalık gösterimle ifade ediniz.

a) $\frac{18}{10}$ b) $\frac{25}{100}$ c) $\frac{19}{1000}$

Çözüm:

a) $\frac{18}{10} = 1,8$ b) $\frac{25}{100} = 0,25$ c) $\frac{19}{1000} = 0,019$

Örnek: Aşağıdaki kesirleri ondalık gösterimle ifade ediniz.

a) $\frac{4}{5}$ b) $\frac{1}{4}$ c) $\frac{12}{16}$

Çözüm:

a) $\frac{4 \cdot 2}{5 \cdot 2} = \frac{8}{10} = 0,8$

b) $\frac{1 \cdot 25}{4 \cdot 25} = \frac{25}{100} = 0,25$

c) $\frac{12 \div 4}{16 \div 4} = \frac{3 \cdot 25}{4 \cdot 25} = \frac{75}{100} = 0,75$

- ⇒ Paydası 10 veya 10'un kuvvetine genişletilmeyen kesirler belirli bir düzen içinde ondalık kısımlarında devreden sayılar bulunduyorsa bu ifadelere devirli **ondaklı sayılar** denir.

Örnek: $\frac{1}{3} = 0,333... = 0,\bar{3}$, $\frac{47}{90} = 0,5222... = 0,5\bar{2}$

ONDALIK GÖSTERİMLERİ VERİLEN SAYILARI ÇÖZÜMLEME

- ⇒ Ondalık gösterimde verilen sayıların basamak değerlerinin toplamı şeklinde yazılmasına ondalık gösterimi verilen **sayıların çözümlenmesi** denir.

Örnek:

Biber	
1 x 8,95	8,95
Domates	
1 x 6,00	6,00
TOPLAM	14,95

Yukarıdaki faturada gösterilen biberin fiyatının ondalık çözümlemesini yapınız.

Çözüm: $8,95 = 8 + 0,9 + 0,05$
 $= 8 \cdot 10^0 + 9 \cdot \frac{1}{10} + 5 \cdot \frac{1}{100}$

- ⇒ Ondalık gösterimde virgölün sol tarafına tam kısım, sağ tarafına **ondalık kısım** denir.

ONDALIK GÖSTERİMLERİ VERİLEN SAYILARI YUVARLAMA

- ⇒ Bir ondalık gösterim belirli bir basamağa göre yuvarlanırken yuvarlanmak istenen basamağın bir sağındaki basamakta bulunan rakam dikkate alınır. Bu rakam 5 veya 5'ten büyükse yuvarlanmak istenen basamaktaki rakam bir artırılır 5'ten küçükse aynen yazılır. Yuvarlama işleminden sonra yuvarlanmak istenen basamağın sağında kalan rakamlar atılır.

Örnek: Aşağıdaki tabloda 3 arkadaşın boyları verilmiştir. Verilen boyları onda birler basamağına yuvarlayınız.

Arif	1,49
Gül	1,32
Asel	1,35

Çözüm:

Arif: $9 > 5$ olduğundan 1,5 olur.

Gül: $2 < 5$ olduğundan 1,3 olur.

Asel: $5 = 5$ olduğundan 1,4 olur.

1.

Etkinlik

Bölme İşlemi ile Kesir İlişkisi ve Çözümleme

Aşağıdaki kesirlerin ondalık gösterimlerini yazınız.

a

$$\frac{12}{10}$$

b

$$\frac{123}{100}$$

c

$$\frac{4321}{1000}$$

d

$$\frac{512}{10000}$$

e

$$\frac{124}{10}$$

f

$$\frac{23}{100}$$

g

$$\frac{571}{1000}$$

h

$$\frac{1071}{10000}$$

i

$$\frac{962}{10}$$

2.

Etkinlik

Bölme İşlemi ile Kesir İlişkisi ve Çözümleme

Aşağıdaki kesirlerin ondalık gösterimlerini yazınız.

a

$$\frac{1}{2}$$

b

$$\frac{3}{5}$$

c

$$\frac{34}{50}$$

d

$$\frac{3}{4}$$

e

$$\frac{5}{8}$$

f

$$\frac{5}{2}$$

g

$$\frac{9}{2}$$

h

$$\frac{129}{50}$$

i

$$\frac{16}{125}$$

ÜNİTE

CEBİRSEL İFADELER

- Cebirsel İfadeler
- Sözel Olarak Verilen Duruma Uygun Cebirsel İfade ve Verilen Cebirsel İfadeye Uygun Sözel Durum Yazma
- Basit Cebirsel İfadelerin Anlamı

VERİ TOPLAMA VE DEĞERLENDİRME

- İki Veri Grubuna Ait Araştırma Sorusu Oluşturma
- İki Gruba Ait Veri Toplayıp Düzenleme

CEBİRSEL İFADELER

⇒ En az bir değişken ve işlem içeren ifadelere **cebirselsel ifade** denir.

Örnek: Aşağıda gösterilen ifadelerden cebirselsel ifade olanlara ✓, olmayanlara ✗ yazalım.

$5+x$ ✓

$25-3 \cdot 5$ ✗

$811-a$ ✓

$3x+5$ ✓

x, y, z ✗

3^5-3^3 ✗

x^2-2a ✓

Katsayı

$2x+5$ → Sabit terim

Değişken

Cebirselsel ifadelerde bilinmeyeni temsil eden sembol veya harflere **değişken** denir. Değişkenin sayısal çarpanına **katsayı** denir. Değişken içermeyen terime **sabit terim** denir.

Örnek: Aşağıdaki cebirselsel ifadelerle ilgili verilen bilgileri inceleyelim.

Cebirselsel ifade	Terimler	Terim sayısı	Değişken(ler)	Katsayı(lar)	Sabit terim
$3m+7$	3m, 7	2	m	3, 7	7
$\frac{11x}{3} - \frac{5}{6} - y$	$\frac{11x}{3}, -\frac{5}{6}, -y$	3	x, y	$\frac{11}{3}, -1, -\frac{5}{6}$	$-\frac{5}{6}$
100a	100a	1	a	100	0

⇒ Bir cebirselsel ifadede, üsleri aynı olan bir değişkenin aynı ya da farklı katsayılarla sahip olan terimlerine **benzer terim** denir.

Örnek: Aşağıda verilen cebirselsel ifadelerde benzer terimleri işaretleyelim.

$3x^2 - 7x + x^2 - 15$

Benzer terim

$9k + 7k^2 - 8k + t$

Benzer terim

$\frac{a}{2} + \frac{m}{3} + a + 95$

Benzer terim

SÖZEL OLARAK VERİLEN DURUMA UYGUN CEBİRSEL İFADE VE CEBİRSEL İFADEYE UYGUN SÖZEL DURUM YAZMA

⇒ Önce bilinmeyen yerine sembol veya harf seçilir.

⇒ Sözel ifadelerde geçen fazlası yerine + (toplam), eksiği yerine - (çıkarma), katı yerine · (çarpma), bölme yerine ÷ (bölme) sembolleri kullanılır. Cebirselsel ifade yazılırken baştan sona doğru işlem sembolleri yerleştirilir.

Örnek: Aşağıda verilen sözel durumlara uygun cebirselsel ifade yazalım.

Sözel durum	Bilinmeyen	İfadenin karşılığı
Bir sayının 2 katının 1 fazlası	Bir sayı = a	Katı = ·, fazlası = +, $2 \cdot a + 1$
Bir sayının 1 fazlasının 2 katı	Bir sayı = a	Fazlası = +, katı = ·, $(a + 1) \cdot 2$
Ali'nin yaşının yarısının 3 eksiği	Ali'nin yaşı = x	Yarısı = ÷, eksik = -, $(x \div 2) - 3 = \frac{x}{2} - 3$
Ali'nin yaşının 3 eksiğinin yarısı	Ali'nin yaşı = x	Eksik = -, yarısı = ÷, $(x - 3) \div 2 = \frac{x - 3}{2}$

1.

Etkinlik

Cebirsel İfadeler

Aşağıdaki sözel ifadelere uygun cebirsel ifadeleri yazınız.

1. Bir sayının 3 fazlası;

2. Bir sayının 5 eksiği;

3. Bir sayının 2 katının 7 fazlası;

4. Bir sayının 5 katının 4 eksiği;

5. Bir sayının 7 fazlasının 2 katı;

6. Bir sayının 4 eksiğinin 5 katı ;

7. Bir sayının $\frac{2}{5}$ 'inin 11 fazlası;8. Bir sayının 2 fazlasının $\frac{5}{7}$ 'si;

9. Ömer'in kilosunun 4 katının 128 eksiği;

2.

Etkinlik

Cebirsel İfadeler

Aşağıdaki cebirsel ifadelere uygun sözel ifadeleri yazınız.

1.

$$4x + 8$$

2.

$$5x - 9$$

3.

$$(x - 3) \cdot 5$$

4.

$$7(x + 2)$$

5.

$$\frac{6x - 11}{8}$$

6.

$$\frac{3x}{2} + 24$$

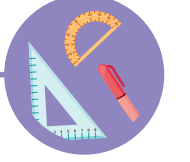
7.

$$(3x - 7) \div 2$$

ÜNİTE

AÇILAR

- Açık
- Eş Açık
- Tümler Ve Komşu Tümler Açıklar
- Bütünler Ve Komşu Bütünler Açıklar

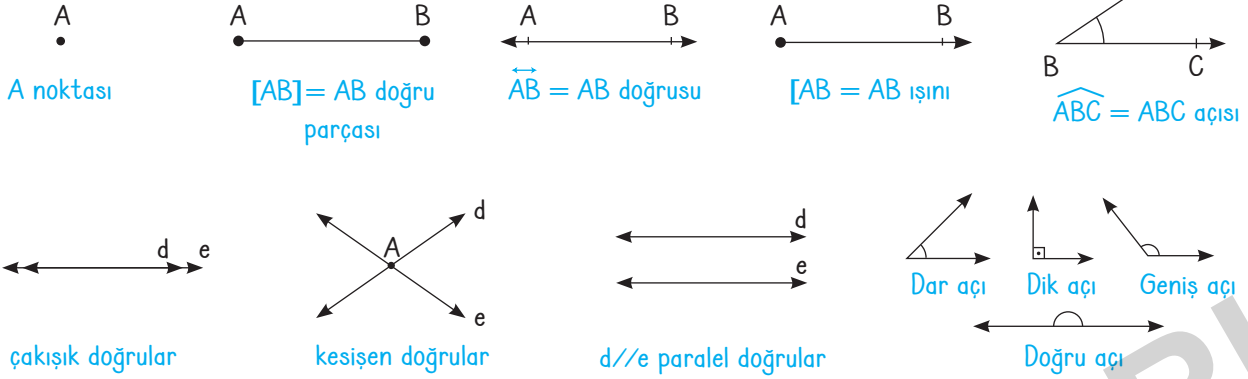
ALAN ÖLÇME

- Üçgenin Alanı
- Paralelkenarın Alanı
- Alan Ölçme Birimleri
- Arazi Ölçme Birimleri
- Alan Ölçme Problemleri

AÇI

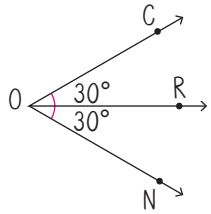
⇒ Başlangıç noktası aynı olan iki ışının oluşturduğu şekle **açı** denir.

EŞ AÇI

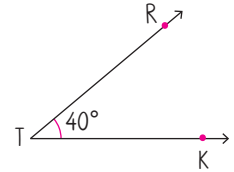
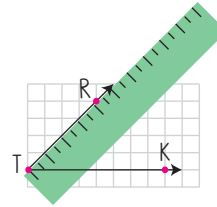
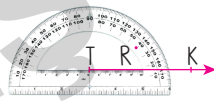
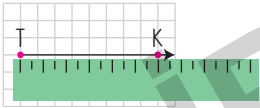
⇒ Ölçüleri eşit olan açılara **eş açı** denir.

Örnek:

$$m(\widehat{C\hat{O}R}) = 30^\circ, \quad m(\widehat{R\hat{O}N}) = 30^\circ$$

Yanda verilen iki açının ölçüleri eşit olup bu iki açı eş açıdır.

1. Adım:

Cetvel ile TK ışını çizelim.

2. Adım:

Açıölçerin orta noktasını T'ye denk getirerek 40°'yi R noktası olarak işaretleyelim

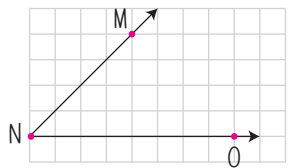
3. Adım:

TR ışını çizelim.

4. Adım:

R ve T noktalarını cetvel ile birleştirirsek 40°'lik $\widehat{RTK}$ çizilmiş olur.

Örnek:

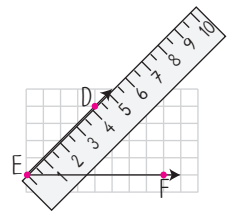
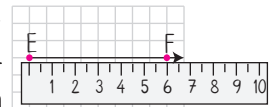

Yanda kareli zeminde verilmiş olan MNO açısına eş bir açı çizelim.

Çözüm:

⇒ Cetvel yardımıyla EF ışını çizelim.

⇒ MNO açısında M noktası, N noktasının 4 birim sağında ve 4 birim yukarısında olduğu görülür. Biz de D noktasını E noktasının 4 birim sağında ve 4 birim yukarısında olacak şekilde işaretleriz. E ve D noktalarını birleştirip MNO açısına eş DEF açısını elde ederiz.

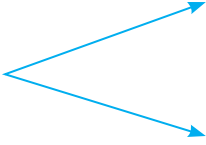
1.

Etkinlik

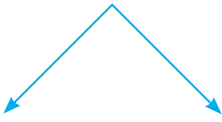
Açılar

Aşağıda verilen açıları sembol ile gösteriniz.

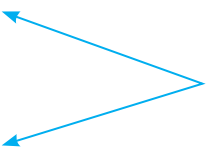
1

2

3

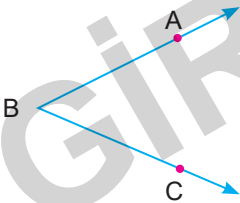
2.

Etkinlik

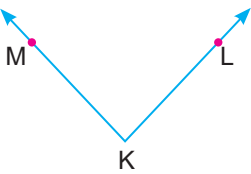
Açılar

Aşağıda verilen açıları tek harf kullanarak sembolle gösteriniz.

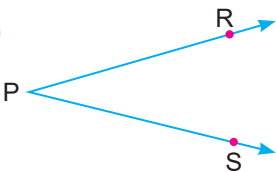
1

2

3

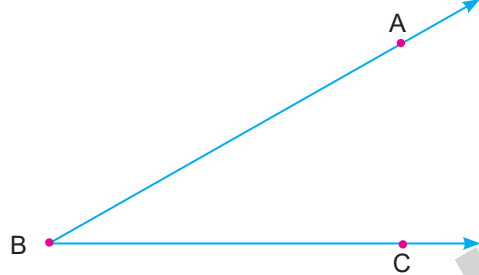
3.

Etkinlik

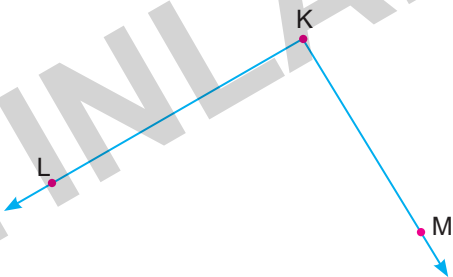
Açılar

Aşağıda verilen açıların ölçülerini açıölçer yardımı ile belirleyiniz.

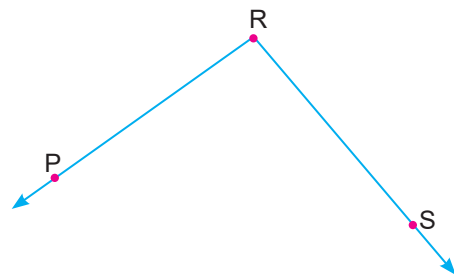
1

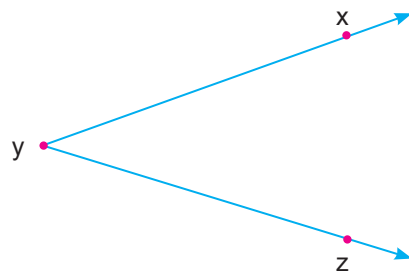
2

3

4

ÜNİTE

ÇEMBER

- Çember ve Daire
- Çemberin Çevresinin Uzunluğunu Bulma

GEOMETRİK CİSİMLER

- Hacim
- Hacim Ölçme Birimleri
- Hacim Ölçme Problemleri
- Dikdörtgenler Prizmasının Hacmini Tahmin Etme

SIVI ÖLÇME

- Sıvı Ölçme Birimleri

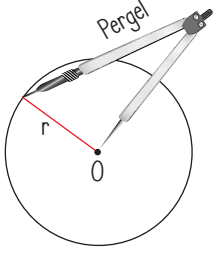

ÇEMBER

Çember ve Daire

Çember

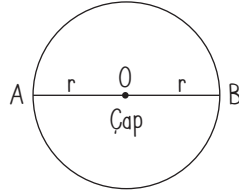
- ⇒ Düzlemde sabit bir noktaya eşit uzaklıktaki noktalar kümesine **çember** denir.

- ⇒ Sabit bir noktaya çemberin merkezi;
- ⇒ Eşit uzaklığa çemberin yarıçapı denir.
- ⇒ O merkezli r yarıçaplı çember $\Ç(O, r)$ ile gösterilir.
- ⇒ Pergelin iğne ucu çemberin merkezidir.
- ⇒ Pergelin iğne ucu ile kalem ucu arasında kalan eşit uzaklıklar çemberin yarıçapıdır. "r" ile gösterilir.

Çap

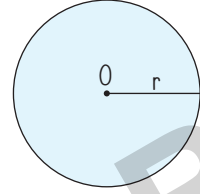
- ⇒ Çemberin iki noktasını merkezden geçerek birleştiren doğru parçasına **çap** denir.
- ⇒ [AB] çemberin çapıdır. Çap "R" ile gösterilir.

- ⇒ $|AB| = |OA| + |OB|$
- ⇒ $R = r + r = 2r$ 'dir.
- ⇒ Çap yarıçapın iki katına eşittir.

Daire

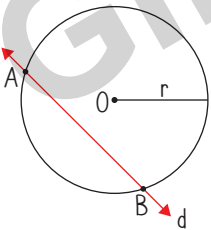
- ⇒ Çember ile çemberin iç bölgesinin birleşimine **daire** denir.
- ⇒ Daireye **çembersel bölge** de denir.

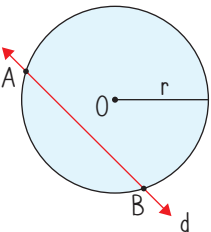
- ⇒ Daire = {Çember} $\cup$ {Çemberin iç bölgesi}
- ⇒ O merkezli r yarıçaplı daire $D(O, r)$ ile gösterilir.

NOT

- ⇒ Çemberin içi boş, dairenin içi doludur. Dairenin sınırları çember olarak adlandırılır.

- ⇒ Çemberin içi boş olduğundan doğru ile çemberin temas yeri sadece A ve B noktalarıdır.
- ⇒ $\Ç(O, r) \cap d = \{A, B\}$ olur.

- ⇒ Dairenin içi dolu olduğundan doğru ile dairenin temas yeri [AB]'dir.
- ⇒ $D(O, r) \cap d = [AB]$ olur.

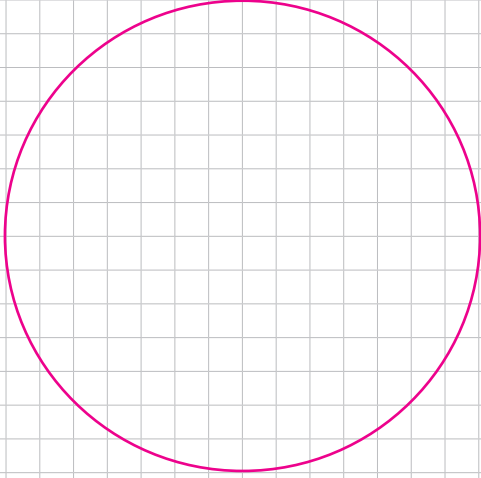
1.

Etkinlik

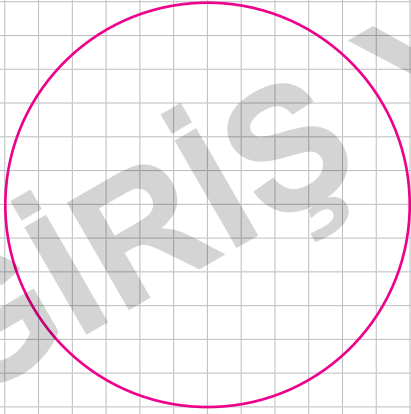
Çemberin Çizimi ve Elemanları

Aşağıdaki çemberlerin çap ve yarıçap uzunluklarının kaç birim olduklarını altlarına yazınız.

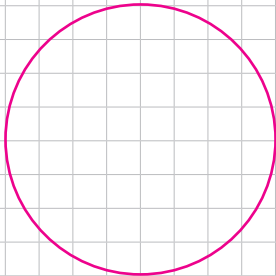
a

b

c

2.

Etkinlik

Çemberin Çizimi ve Elemanları

Aşağıdaki noktalı zeminde m_1 , m_2 , m_3 , m_4 , m_5 merkezlerine göre sırasıyla yarıçapı 2, 3, 4, 5, 6 birim olan çemberler çiziniz m_1 m_2 m_3 m_4 m_5

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0505 099 24 84
www.girisyayinlari.com | girisyayinlari@gmail.com

